

«Μπαμπά, Τι Είναι Η Λογοτεχνία;» Του Νίκου Βλαντή On 10 February, 2013 by

BIBLIOTHEQUE

«Μπαμπ

ά, τι είναι η λογοτεχνία;»

«Πού τ? άκουσες αυτό;»

«Κάπου το ?δα γραμμένο».

«Α, μάλιστα, κι ό,τι βλέπεις γραμμένο το επαναλαμβάνεις;»

«?»

«Θα σου εξηγήσω, μη μουτρώνεις.

»Λοιπόν, υπάρχουν όμορφες λέξεις κι άσχημες, σωστά;»

«Σωστά».

«Λογοτεχνία λοιπόν, ή καλύτερα λογοτέχνης είναι αυτός που παίρνει τις όμορφες λέξεις, τις βάζει δίπλα δίπλα, και φτιάχνει ένα όμορφο βιβλίο που, όταν το διαβάζεις, νιώθεις ωραία. Κάτι, δηλαδή, σαν? Όπως μυρίζεις ένα ωραίο άρωμα».

«Δεν καταλαβαίνω».

«Χμ. Λογοτεχνία είναι? όπως η τέχνη του χρυσού. Ο χρυσοχόος παίρνει το χρυσό, τον σμιλεύει με μικροσκοπικά εργαλεία, και καταλήγει να φτιάξει κάτι όμορφο, ένα κόσμημα».

«Α, μάλιστα. Κι η λογοτεχνία δηλαδή έχει σχέση και με το χρυσό;»

«Όχι βέβαια. Αλλά? να? αντί για το χρυσό βάλε τις λέξεις. Ή καλύτερα τα γράμματα».

«Τα γράμματα είναι σαν το χρυσό;»

«Βέβαια, κι ακόμη πιο σπάνια. Κι ο λογοτέχνης λοιπόν παίρνει τα γράμματα, και τα σμιλεύει, και φτιάχνει όμορφες λέξεις, όπως τα κοσμήματα, κατάλαβες;»

«Ναι, και μετά;»

«Και μετά, τις μαζεύει όλες τις λέξεις που ?φτιαξε, και φτιάχνει ένα βιβλίο, που όταν το διαβάζεις νιώθεις όμορφα».

«Όπως μυρίζεις ένα άρωμα!»

«Ακριβώς! Τώρα κατάλαβες τι εννοώ».

«Πολύ μ? αρέσει. Μπαμπά, όταν μεγαλώσω, θέλω να γίνω λογοτέχνης!»

«Μπαμπά, τι είναι η λογοτεχνία;»

«Λογοτεχνία, παιδί μου, είναι που λέμε και ξαναλέμε, με ίδιο ή άλλον τρόπο, τις ίδιες ιστορίες».

«Μα και γιατί τις ίδιες;»

«Θυμάσαι που σου άρεσε εκείνο το παραμύθι, που ?λεγε που μαζεύονταν τα ζώα και πήγαιναν στον βασιλιά του δάσους, παίρναν δρόμο άφηναν δρόμο μέχρι για να τον φτάσουν, για να του πουν πως έρχεται ο κατακλυσμός;»

«Ναι, το θυμάμαι· μα τότε ήμουν μικρός».

«Θυμάσαι που το ζήτηγες να σου το ξαναλέω;»

«Θυμάμαι πως μου άρεσε πολύ η ιστορία. Αφού στο τέλος την έλεγα μονάχος μου από μνήμης».

«Μα ακριβώς λοιπόν, ετούτο εννοώ. Ακόμη κι αν μεγαλώσεις, δεν είναι απίθανο μια ιστορία που να σ' αρέσει όσο αυτήν να βρεις. Και να την αγαπήσεις. Να τη διαβάσεις. Να την λες, να χαίρεσαι, να γεύεσαι τις εικόνες της».

«Τώρα που μου το λες, μακάρι να συνέβαινε».

«Ναι, αυτό συμβαίνει πάντοτε λοιπόν με τη λογοτεχνία. Λογοτεχνία είναι αυτές οι ιστορίες που, ό,τι κι αν γίνει, ό,τι κι αν κάνουν ποτέ οι άνθρωποι, πάντα θα τους αρέσουν· θα θέλουν να τις ακούν μονάχοι ή με παρέα, θα τρέφονται απ' αυτές ζωντάνια μα κι ελπίδα. Και συγγραφείς ή λογοτέχνες είν' αυτοί που γράφουν τις ιστορίες».

«Μα δεν βαριούνται; Δεν ξέρουνε πως έχουνε ξαναγραφεί;»

«Συνήθως δεν το ξέρανε ή δεν το καταλαβαίνουν. Ακόμη και αν τις είχαν διαβάσει, ζούσαν με την ψευδαίσθηση πως ήταν δικές τους. Κι ακόμη και αν τους έλεγες πως ήταν κάποιου άλλου, και κάποιου που γνώριζαν τις ιστορίες του μάλιστα· για ψεύτη θα σε πέρναγαν, κι ίσως θυμώναν κιόλας. Γιατί αυτό ήταν πάντα οι Συγγραφείς: ψωροπερήφανοι που νόμιζαν πως ίσως το Χρόνο να ?κλεβαν γράφοντας ιστορίες».

«Μπαμπά, τι είναι λογοτεχνία;»

«Αφού σου απάντησα, γιατί ξαναρωτάς;»

«Δεν έχω καλυφθεί».

«Καλά λοιπόν. Άσε με να σκεφτώ. Λογοτεχνία είναι να έχεις πάθος με τις λέξεις, να ψάχνεις τις πιο όμορφες, πώς ψάχνουνε στους κήπους τα λουλούδια. Μετά, αφού τις βρεις, να θες να τις βάλεις τη μια μετά την άλλη, να φτιάξεις στεφάνια, γιρλάντες από δαύτες, να τα χαρίσεις σ' ολάκερο τον Κόσμο».

«Ναι, αλλά δεν αφορά μόνο τις λέξεις, έτσι δεν είναι;»

«Έχεις δίκαιο. Είναι κι οι ιστορίες: λογοτεχνία είναι λοιπόν να θες να φτιάξεις με τα γνωστά και δοκιμασμένα υλικά (έρωτας, θάνατος, το βάθος της ψυχής, ο πόλεμος, και τα λοιπά) μια όμορφη ιστορία· μια ιστορία που συγκινεί, και που όταν την τελειώνει κάποιος, να τον στενοχωρεί· να ψάχνει κι άλλη να βρει που έγραψες εσύ».

«Ναι, αλλά λογοτεχνία δεν είναι μόνο για τις ιστορίες, αλήθεια δεν σου λέω;»

«Και πάλι έχεις δίκαιο. Λογοτεχνία είναι και τα δυο μαζί, λέξεις και ιστορίες, κι αυτό να σου γίνει πάθος. Ναι, αυτό είν' το κυριότερο. Βλέπεις, ο Συγγραφέας παθαίνεται με όλα αυτά που φτιάχνει, αυτά που γράφει συγκινούν τα βάθη της ψυχής του, κι όλο αναρωτιέται: μα είναι καλό; Θ' αρέσει σε κανέναν; Να συνεχίσω; Είναι ανασφαλής, γιατί πολύ τον νοιάζει το παρελθόν, οι Συγγραφείς που υπήρξαν, και ζει μ' αυτούς, έστω με τα φαντάσματά τους, και νιώθει πιο κοντά τους, και μάλιστα πιο πολύ απ' ό,τι με τους γύρω. Θέλει να γράφει κάτι που να προσθέτει και σ' αυτούς, τους Συγγραφείς που αγαπά, κι ας είναι πεθαμένοι. Αυτό τον ενδιαφέρει: να γράφει το τέλειο βιβλίο!»

«Και τι είναι μπαμπά, το τέλειο βιβλίο;»

«Κατ' αρχάς, αυτά είναι χαζομάρες: δεν υπάρχει τέλειο βιβλίο. Οι άνθρωποι είναι ατελείς, το ίδιο κι οι Συγγραφείς, κι έτσι όλα τα έργα τους έχουν ατέλειες, δεν είναι λογικό;»

«Ναι, αλλά τι θα μπορούσε να κάνει ένα βιβλίο τέλειο;»

«Κάτσε να το σκεφθώ: μάλλον να είν' καλογραμμένο, και να ?χει και μια ωραία ιστορία να πει».

«Και μήπως δεν έγινε ποτέ αυτό;»

«Κάποιες φορές το φθάσαν κάποιοι Συγγραφείς, μα όχι για πολύ: πάντοτε κάτι τους ξέφευγε. Κι ύστερα, λίγο πριν ξεθωριάσει η αίγλη τους, ερχόταν κάποιος άλλος. Κι αυτός είχε κάτι καλύτερο να πει, με νέον τρόπο μάλιστα. Έτσι, είναι ατελεύτητη η αναζήτηση αυτή».

«Ωραία λοιπόν, τότε ξαναρωτώ: τι είναι καλό βιβλίο; Ακόμη κι αν δεν είναι τέλειο δηλαδή».

«Καλή ερώτηση: Καλό βιβλίο λοιπόν είναι ένα που υπάρχει περίπτωση ?πρόσεξε: δεν είναι σίγουρο!?! ένας ?έστω μονάχα ένας?, αφότου το έχει διαβάσει, ν? αλλάξει τη ζωή του χάρη σ? αυτό. Κι αυτός θα πρέπει να είναι άλλος, εκτός του Συγγραφέα του δηλαδή. Κατάλαβες;»

«Μα φυσικά! Εσένα σου συνέβη;»

«Ναι, μία ή δυο φορές?»

«Με ποια βιβλία;»

«Μπαμπά, τι είναι λογοτεχνία;»

«Πάλι τα ίδια; Δεν σου εξήγησα; Λογοτεχνία είναι όταν οι άνθρωποι γράφουνε ιστορίες και γίνονται Συγγραφείς».

«Και γιατί γράφουνε μπαμπά; Τι τους χρειάζεται;»

«Καλή ερώτηση. Λοιπόν, για πρόσεξε: όσο υπάρχει άνθρωπος, υπάρχει κι η γλώσσα. Και, όσο μιλιέται η γλώσσα, ο άνθρωπος τη χρησιμοποιεί για να φαντάζεται κόσμους φανταστικούς, όχι μονάχα για τη ζωή του την καθημερινή. Κι έτσι, απ? τα πολύ παλιά τα χρόνια, τα βράδια, μαζεύονταν οι άνθρωποι, γύρω από μια φωτιά, και λέγανε ιστορίες. Κάποιες είχαν συμβεί, και κάποιοι τις θυμόντουσαν, οι πιο παλιοί. Μα ορισμένες απ? αυτές κανένας δεν το γνώριζε πότε να είχαν γίνει· και ίσως να μην είχαν συμβεί ποτέ, να ?ταν φανταστικές. Όμως, τις θέλανε κι αυτές να τις ακούν, τις είχανε ανάγκη: έφευγε το μυαλό τους από όσα περνούσανε, κι έτσι ηρεμούσανε. Κι ονειρευόντουσαν. Και οραματιζόντουσαν. Και πέφτανε και κοιμόντουσαν».

«Μου λες λοιπόν πως είναι απαραίτητο να λένε ιστορίες, όπως μου έλεγες εσύ το παραμύθι;»

«Ναι. Γιατί και οι μεγάλοι, ακόμη κι αν δεν το πιστεύεις, μέσα τους νιώθουνε παιδιά, κι ας μην το δείχνουν. Και έχουν ανάγκη τα παραμύθια, να τους χαϊδεύουνε τα αυτιά. Μα πρόσεξε: σημαντικό για να καταλάβεις τι είναι η λογοτεχνία δεν είναι η εκάστοτε ιστορία, μα τι περνά, πώς νιώθει ο Συγγραφέας της».

«Τι θες να πεις;»

«Εάν ψάξουμε τη λογοτεχνία στην Ιστορία, τότε πράγματι, δεν έχει σημασία ποιος είπε ή έγραψε πρώτος μια ιστορία. Είναι εκείνη που μετρά, κι όχι ο άνθρωπος. Τι είναι πιο σημαντικό π.χ., ο Όμηρος ή η Οδύσσεια; Μα φυσικά η Οδύσσεια και η Ιλιάδα. Αν όμως ερευνήσουμε ακόμη πιο βαθιά, μέσα στις ιστορίες, τότε ίσως πιστέψουμε το αντίθετο, πως ό,τι είναι πιο σημαντικό σε μία ιστορία είναι ο Συγγραφέας της. Κι ας είναι ανώνυμος, κι ας μη μαθευτεί ποτέ. Γιατί ο Συγγραφέας ζει την ιστορία αυτή, του καίει την ψυχή. Πονάει για τους ήρωες, λες κι είναι ο εαυτός του. Άλλοτε αποκτά αυτός εμμονή μ' αυτό που γράφει, και μέσα στο γραπτό του παγιδεύεται, κι αδύνατον να βγει. Κι είναι φορές που κάποιος για ένα βιβλίο πεθαίνει».

«Περίεργο μου ακούγεται, τι θες να πεις;»

«Είναι επικίνδυνα τα βιβλία, κι όχι μονάχα για τους Συγγραφείς, γι' αυτό και στα μέσα του εικοστού αιώνα ένας Συγγραφέας που ήταν πολύ σπουδαίος (κι ας ήταν Αμερικανός) έγραψε ένα βιβλίο για μία κοινωνία όπου τα καίγανε τα βιβλία!»

«Απίστευτο!»

«Ναι. Τον λέγαν Ρέυ Μπράντμπερυ, και θα σου πω γι' αυτόν κάποια φορά. Ας γυρίσουμε όμως στην ιστορία, προπάντων στον Συγγραφέα. Δεν είναι άψυχα όσα γράφει. Δεν είναι μόνο λέξεις στο χαρτί. Είναι σαν ξόρκια που θα βγουν αληθινά, φανταστικές δεήσεις προς έναν Κόσμο ανώτερο όπου οι λέξεις φτιάχνουνε Κόσμους επίσης. Ενώ, για εσένα και για εμένα, ένα βιβλίο δεν είναι παρά ένας τρόπος την ώρα μας να περάσουμε λίγο πριν κοιμηθούμε, γι' αυτόν είναι όλη του η ζωή, τουλάχιστον το διάστημα που το γράφει, ίσως κι αργότερα πολύ. Κι ύστερα, γίνεται ανάμνηση, μάλλον γλυκόπικρη, που θα τον συντροφεύει ως να πεθάνει».

«Περίεργο αυτό που λες· κι εντυπωσιακό».

«Κάποιοι πεθάνανε γράφοντας βιβλία, κι άλλοι τα ζήσανε μέχρι τέλους, σαν να ?τανε η ζωή τους. Γιατί τα βιβλία μονάχα άψυχα δεν είναι: ετούτος ο συνδυασμός, χαρτί, μελάνι, δέρμα, προπάντων λέξεις γραμμένες μέσα του, κάνει ένα βιβλίο να είναι μαγικό: ναι, σαν μαγικό κουτί!»

«Και ποιο είναι το κλειδί του;»

«Μπαμπά, τι είναι τελικά η λογοτεχνία;»

«Παιδι μου, λογοτεχνία είναι ?μάλλον? τελικά να ψάχνεις να βρεις την ομορφιά στον Κόσμο·

κι άμα τη βρεις, να βάλεις στόχο σου αφιλόκερδα να τη μοιραστείς».

Αποσπάσματα από το Νησί των Συγγραφέων,

μια διασκευή σε μορφή παραμυθιού του μυθιστορήματος Writersland του Νίκου Βλαντή,

που έγραψε τον Αύγουστο του 2011, σαν βρέθηκε στο Ουεσσάν, τη νήσο των ονείρων του.

Πληροφορίες για το έργο του στο www.vlandis.gr.

«Μπαμπά, τι είναι η λογοτεχνία;» «Πού τ? άκουσες αυτό;» «Κάπου το ?δα γραμμένο». «Α, μάλιστα, κι ό,τι βλέπεις γραμμένο το επαναλαμβάνεις;» «?» «Θα σου εξηγήσω, μη μουτρώνεις.» «Λοιπόν, υπάρχουν όμορφες λέξεις κι άσχημες, σωστά;» «Σωστά». «Λογοτεχνία λοιπόν, ή καλύτερα λογοτέχνης είναι αυτός που παίρνει τις όμορφες λέξεις, τις βάζει δίπλα δίπλα, και φτιάχνει ένα όμορφο βιβλίο που, όταν το διαβάζεις, νιώθεις ωραία. Κάτι, δηλαδή, σαν? Όπως μυρίζεις ένα ωραίο άρωμα». «Δεν καταλαβαίνω». «Χμ. Λογοτεχνία είναι? όπως η τέχνη του χρυσού. Ο χρυσοχόος παίρνει το χρυσό, τον σμιλεύει με μικροσκοπικά εργαλεία, και καταλήγει να φτιάξει κάτι όμορφο, ένα κόσμημα». «Α, μάλιστα. Κι η λογοτεχνία δηλαδή έχει σχέση και με το χρυσό;» «Όχι βέβαια. Αλλά? να? αντί για το χρυσό βάλε τις λέξεις. Ή καλύτερα τα γράμματα». «Τα γράμματα είναι σαν το χρυσό;» «Βέβαια, κι ακόμη πιο σπάνια. Κι ο λογοτέχνης λοιπόν παίρνει τα γράμματα, και τα σμιλεύει, και φτιάχνει όμορφες λέξεις, όπως τα κοσμήματα, κατάλαβες;» «Ναι, και μετά;» «Και μετά, τις μαζεύει όλες τις λέξεις που ?φτιαξε, και φτιάχνει ένα βιβλίο, που όταν το διαβάζεις νιώθεις όμορφα». «Όπως μυρίζεις ένα άρωμα!» «Ακριβώς! Τώρα κατάλαβες τι εννοώ». «Πολύ μ? αρέσει. Μπαμπά, όταν μεγαλώσω, θέλω να γίνω λογοτέχνης!»

«Μπαμπά, τι είναι η λογοτεχνία;» «Λογοτεχνία, παιδί μου, είναι που λέμε και ξαναλέμε, με ίδιο ή άλλον τρόπο, τις ίδιες ιστορίες». «Μα και γιατί τις ίδιες;» «Θυμάσαι που σου άρεσε εκείνο το παραμύθι, που ?λεγε που μαζεύονταν τα ζώα και πήγαιναν στον βασιλιά του δάσους, παίρναν δρόμο αφήναν δρόμο μέχρι για να τον φτάσουν, για να του πουν πως έρχεται ο κατακλυσμός;» «Ναι, το θυμάμαι· μα τότε ήμουν μικρός». «Θυμάσαι που το ζήτηγες να σου το ξαναλέω;» «Θυμάμαι πως μου άρεσε πολύ η ιστορία. Αφού στο τέλος την έλεγα μονάχος μου από μνήμης». «Μα ακριβώς λοιπόν, ετούτο εννοώ. Ακόμη κι αν μεγαλώσεις, δεν είναι απίθανο μια ιστορία που να σ' αρέσει όσο αυτήν να βρεις. Και να την αγαπήσεις. Να τη διαβάσεις. Να τηνε λες, να χαίρεσαι, να γεύεσαι τις εικόνες της». «Τώρα που μου το λες, μακάρι να συνέβαινε». «Ναι, αυτό συμβαίνει πάντοτε λοιπόν με τη λογοτεχνία. Λογοτεχνία είναι αυτές οι ιστορίες που, ό,τι κι αν γίνει, ό,τι κι αν κάνουν ποτέ οι άνθρωποι, πάντα θα τους αρέσουν· θα θέλουν να τις ακούν μονάχοι ή με παρέα, θα τρέφονται απ' αυτές ζωντάνια μα κι ελπίδα. Και συγγραφείς ή λογοτέχνες είν' αυτοί που γράφουν τις ιστορίες». «Μα δεν βαριούνται; Δεν ξέρουνε πως έχουνε ξαναγραφεί;» «Συνήθως δεν το ξέρανε ή δεν το καταλαβαίνουν. Ακόμη και αν τις είχανε διαβάσει, ζούσαν με την ψευδαίσθηση πως ήτανε δικές τους. Κι ακόμη και αν τους έλεγες πως ήτανε κάποιου άλλου, και κάποιου που γνωρίζανε τις ιστορίες του μάλιστα· για ψεύτη θα σε πέρναγαν, κι ίσως θυμώναν κιόλας. Γιατί αυτό ήταν πάντα οι Συγγραφείς: ψωροπερήφανοι που νόμιζαν πως ίσως το Χρόνο να ?κλεβαν γράφοντας ιστορίες».

«Μπαμπά, τι είναι λογοτεχνία;» «Αφού σου απάντησα, γιατί ξαναρωτάς;» «Δεν έχω καλυφθεί». «Καλά λοιπόν. Άσε με να σκεφτώ. Λογοτεχνία είναι να έχεις πάθος με τις λέξεις, να ψάχνεις τις πιο όμορφες, πώς ψάχνουνε στους κήπους τα λουλούδια. Μετά, αφού τις βρεις, να θες να τις βάλεις τη μια μετά την άλλη, να φτιάξεις στεφάνια, γιρλάντες από δαύτες, να τα χαρίσεις σ' ολάκερο τον Κόσμο». «Ναι, αλλά δεν αφορά μόνο τις λέξεις, έτσι δεν είναι;» «Έχεις δίκαιο. Είναι κι οι ιστορίες: λογοτεχνία είναι λοιπόν να θες να φτιάξεις με τα γνωστά και δοκιμασμένα υλικά (έρωτας, θάνατος, το βάθος της ψυχής, ο πόλεμος, και τα λοιπά) μια όμορφη ιστορία· μια ιστορία που συγκινεί, και που όταν την τελειώνει κάποιος, να τον στενοχωρεί· να ψάχνει κι άλλη να βρει που έγραψες εσύ». «Ναι, αλλά λογοτεχνία δεν είναι μόνο για τις ιστορίες, αλήθεια δεν σου λέω;» «Και πάλι έχεις δίκαιο. Λογοτεχνία είναι και τα δυο μαζί, λέξεις και ιστορίες, κι αυτό να σου γίνει πάθος. Ναι, αυτό είν' το κυριότερο. Βλέπεις, ο Συγγραφέας παθαίνεται με όλα αυτά που φτιάχνει, αυτά που γράφει συγκινούν τα βάθη της ψυχής του, κι όλο αναρωτιέται: μα είναι καλό; Θ' αρέσει σε κανέναν; Να συνεχίσω; Είναι ανασφαλής, γιατί πολύ τον νοιάζει το παρελθόν, οι Συγγραφείς που υπήρξαν, και ζει μ' αυτούς, έστω με τα φαντάσματά τους, και νιώθει πιο κοντά τους, και μάλιστα πιο πολύ απ' ό,τι με τους γύρω. Θέλει να γράψει κάτι που να προσθέτει και σ'»

αυτούς, τους Συγγραφείς που αγαπά, κι ας είναι πεθαμένοι. Αυτό τον ενδιαφέρει: να γράψει το τέλειο βιβλίο!» «Και τι είναι μπαμπά, το τέλειο βιβλίο;» «Κατ' αρχάς, αυτά είναι χαζομάρες: δεν υπάρχει τέλειο βιβλίο. Οι άνθρωποι είναι ατελείς, το ίδιο κι οι Συγγραφείς, κι έτσι όλα τα έργα τους έχουν ατέλειες, δεν είναι λογικό;» «Ναι, αλλά τι θα μπορούσε να κάνει ένα βιβλίο τέλειο;» «Κάτσε να το σκεφθώ: μάλλον να είν' καλογραμμένο, και να ?χει και μια ωραία ιστορία να πει». «Και μήπως δεν έγινε ποτέ αυτό;» «Κάποιες φορές το φθάσαν κάποιοι Συγγραφείς, μα όχι για πολύ: πάντοτε κάτι τους ξέφευγε. Κι ύστερα, λίγο πριν ξεθωριάσει η αίγλη τους, ερχόταν κάποιος άλλος. Κι αυτός είχε κάτι καλύτερο να πει, με νέον τρόπο μάλιστα. Έτσι, είναι ατελεύτητη η αναζήτηση αυτή». «Ωραία λοιπόν, τότε ξαναρωτώ: τι είναι καλό βιβλίο; Ακόμη κι αν δεν είναι τέλειο δηλαδή». «Καλή ερώτηση: Καλό βιβλίο λοιπόν είναι ένα που υπάρχει περίπτωση ?πρόσεξε: δεν είναι σίγουρο!? ένας ?έστω μονάχα ένας?, αφότου το έχει διαβάσει, ν? αλλάξει τη ζωή του χάρη σ? αυτό. Κι αυτός θα πρέπει να είναι άλλος, εκτός του Συγγραφέα του δηλαδή. Κατάλαβες;» «Μα φυσικά! Εσένα σου συνέβη;» «Ναι, μία ή δυο φορές?» «Με ποια βιβλία;»

«Μπαμπά, τι είναι λογοτεχνία;» «Πάλι τα ίδια; Δεν σου εξήγησα; Λογοτεχνία είναι όταν οι άνθρωποι γράφουν ιστορίες και γίνονται Συγγραφείς». «Και γιατί γράφουν μπαμπά; Τι τους χρειάζεται;» «Καλή ερώτηση. Λοιπόν, για πρόσεξε: όσο υπάρχει άνθρωπος, υπάρχει κι η γλώσσα. Και, όσο μιλιέται η γλώσσα, ο άνθρωπος τη χρησιμοποιεί για να φαντάζεται κόσμους φανταστικούς, όχι μονάχα για τη ζωή του την καθημερινή. Κι έτσι, απ? τα πολύ παλιά τα χρόνια, τα βράδια, μαζεύονταν οι άνθρωποι, γύρω από μια φωτιά, και λέγανε ιστορίες. Κάποιες είχαν συμβεί, και κάποιοι τις θυμόντουσαν, οι πιο παλιοί. Μα ορισμένες απ? αυτές κανένας δεν το γνώριζε πότε να είχαν γίνει· και ίσως να μην είχαν συμβεί ποτέ, να ?ταν φανταστικές. Όμως, τις θέλανε κι αυτές να τις ακούν, τις είχανε ανάγκη: έφευγε το μυαλό τους από όσα περνούσανε, κι έτσι ηρεμούσανε. Κι ονειρευόντουσαν. Και οραματιζόντουσαν. Και πέφτανε και κοιμόντουσαν». «Μου λες λοιπόν πως είναι απαραίτητο να λένε ιστορίες, όπως μου έλεγες εσύ το παραμύθι;» «Ναι. Γιατί και οι μεγάλοι, ακόμη κι αν δεν το πιστεύεις, μέσα τους νιώθουνε παιδιά, κι ας μην το δείχνουν. Και έχουν ανάγκη τα παραμύθια, να τους χαϊδεύουνε τα αυτιά. Μα πρόσεξε: σημαντικό για να καταλάβεις τι είναι η λογοτεχνία δεν είναι η εκάστοτε ιστορία, μα τι περνά, πώς νιώθει ο Συγγραφέας της». «Τι θες να πεις;» «Εάν ψάξουμε τη λογοτεχνία στην Ιστορία, τότε πράγματι, δεν έχει σημασία ποιος είπε ή έγραψε πρώτος μια ιστορία. Είναι εκείνη που μετρά, κι όχι ο άνθρωπος. Τι είναι πιο σημαντικό π.χ., ο Όμηρος ή η Οδύσσεια; Μα φυσικά η Οδύσσεια και η Ιλιάδα. Αν όμως ερευνήσουμε ακόμη πιο βαθιά, μέσα στις ιστορίες, τότε ίσως πιστέψουμε το αντίθετο, πως ό,τι είναι πιο σημαντικό σε μία ιστορία είναι ο Συγγραφέας της. Κι ας είναι ανώνυμος, κι ας μη μαθευτεί ποτέ. Γιατί ο Συγγραφέας ζει την ιστορία αυτή, του καίει την ψυχή. Πονάει για τους ήρωες, λες κι είναι ο εαυτός του. Άλλοτε αποκτά αυτός εμμονή μ? αυτό που γράφει, και μέσα στο γραπτό του παγιδεύεται, κι αδύνατον να βγει. Κι είναι φορές που κάποιος για ένα βιβλίο πεθαίνει». «Περίεργο μου ακούγεται, τι θες να πεις;» «Είναι επικίνδυνα τα βιβλία, κι όχι μονάχα για τους Συγγραφείς, γι? αυτό και στα μέσα του

εικοστού αιώνα ένας Συγγραφέας που ήταν πολύ σπουδαίος (κι ας ήταν Αμερικανός) έγραψε ένα βιβλίο για μία κοινωνία όπου τα καίγανε τα βιβλία!» «Απίστευτο!» «Ναι. Τον λέγαν Ρέυ Μπράντμπερυ, και θα σου πω γι' αυτόν κάποια φορά. Ας γυρίσουμε όμως στην ιστορία, προπάντων στον Συγγραφέα. Δεν είναι άψυχα όσα γράφει. Δεν είναι μόνο λέξεις στο χαρτί. Είναι σαν ξόρκια που θα βγουν αληθινά, φανταστικές δεήσεις προς έναν Κόσμο ανώτερο όπου οι λέξεις φτιάχνουνε Κόσμους επίσης. Ενώ, για εσένα και για εμένα, ένα βιβλίο δεν είναι παρά ένας τρόπος την ώρα μας να περάσουμε λίγο πριν κοιμηθούμε, γι' αυτόν είναι όλη του η ζωή, τουλάχιστον το διάστημα που το γράφει, ίσως κι αργότερα πολύ. Κι ύστερα, γίνεται ανάμνηση, μάλλον γλυκόπικρη, που θα τον συντροφεύει ως να πεθάνει». «Περίεργο αυτό που λες· κι εντυπωσιακό». «Κάποιοι πεθάνανε γράφοντας βιβλία, κι άλλοι τα ζήσανε μέχρι τέλους, σαν να ?τανε η ζωή τους. Γιατί τα βιβλία μονάχα άψυχα δεν είναι: ετούτος ο συνδυασμός, χαρτί, μελάνι, δέρμα, προπάντων λέξεις γραμμένες μέσα του, κάνει ένα βιβλίο να είναι μαγικό: ναι, σαν μαγικό κουτί!» «Και ποιο είναι το κλειδί του;»

«Μπαμπά, τι είναι τελικά η λογοτεχνία;» «Παιδί μου, λογοτεχνία είναι ?μάλλον? τελικά να ψάχνεις να βρεις την ομορφιά στον Κόσμο·κι άμα τη βρεις, να βάλεις στόχο σου αφιλόκερδα να τη μοιραστείς».

Αποσπάσματα από το Νησί των Συγγραφέων, μια διασκευή σε μορφή παραμυθιού του μυθιστορήματος Writersland του Νίκου Βλαντή, που έγραψε τον Αύγουστο του 2011, σαν βρέθηκε στο Ουεσσάν, τη νήσο των ονείρων του.

Πληροφορίες για το έργο του στο www.vlandis.gr.

Πηγή: <http://bibliotheque.gr/archives/16020>